

Ex decreto approbato a Gregorio XVI sunt quae sequuntur:

I. Reis a Curiis Episcopalibus criminali iudicio damnatis spatium dierum decem conceditur, quo ad S. Congregationem Episcoporum et Regularium appellare possint.

II. Decem dies numerari incipiunt non a die quo sententia lata est, sed a die quo reo vel eius defensori per cursorem denunciata fuit.

III. Eo tempore elapso quin reus vel eius defensor appellarint, latam a se sententiam Episcopus exequetur.

IV. Interposita decem dies appellatione Curia episcopalis acta autographa totius causae ad S. Congregationem continuo transmittat: nempe:

1° Processum ipsum in Curia confectum; 2° Eius restrictum, seu compendiarium expositionem eorum quae ex eodem processu emergunt.

V. Ipsa Curia reo eiusque defensori denunciabit appellationem coram eadem S. Congregatione prosequendam esse.

VI. Si nemo compareat, aut si appellationis acta negligenter vel malitiose protrahantur, congruens tempus a S. Congregatione praefiniatur, quo inutiliter elapso, causa deserta censeatur, et sententia Curiae episcopalis executioni mandetur.

VII. Reo aut illi qui eius defensionem suscipit, tradendus est restrictus processus, qui a iudice relatore conficitur.

VIII. Allegationes seu defensiones Eminentissimis Patribus distribuendas typis non committantur, nisi iudex relator imprimendi veniam dederit.

IX. Causa definiatur statuta die ab Eminentissimis Patribus in pleno auditorio congregatis.

X. Eidem Congregationi procurator generalis fisci, et iudex relator intererunt.

XI. Iudex relator de toto statu causae ad Eminentissimos Patres refert, et procurator generalis fisci stabit pro Curia episcopali, suasque conclusiones explanabit.

XII. Post haec Eminentissimi Patres iudicium proferunt sententiam Curiae Episcopalis aut confirmando, aut infirmando, aut etiam reformando.

XIII. Prolata sententia una cum omnibus actis causae ad eandem Curiam episcopalem remittitur, ut eam exequatur.

XIV. Revisio seu cognitio rei iudicatae non conceditur nisi huius tribuendae potestas a Sanctitate Sua facta fuerit, et subsint gravissimae causae, super quibus cognitio et iudicium ad plenam Congregationem pertinet.

XV. Sciant denique ⁽¹⁾ Curiae episcopales per novissimas leges quae ad investiganda et coercenda crimina pro tribunalibus laicis promulgatae sunt, nihil detractum esse de formis et regulis canonicis, quas proinde sequi omnino debent, non modo in conficiendo processu, ad quem spectant haec verba Edicti die 5 novembris 1831: *Nihil innovetur, quantum ad iudicia ecclesiastica pertinet, verum etiam in poenis decernendis, quemadmodum in appendice eiusdem Edicti ita cautum est: Tribunalia iurisdictionis mixtae Clericos et personas ecclesiasticas iis poenis mulctabunt, quas secundum Canones et Constitutiones Apostolicas Tribunal Ecclesiasticum iisdem irroget.*

(1) In constitutione Pii IX s. m. quae incipit *Apostolicae Sedis moderationi* IV id. oct. 1869 cautum est, excommunicationem Romano Pontifici reservatam speciali modo incurrere: « Cogentes sive directe sive indirecte iudices laicos ad trahendum ad suum tribunal personas ecclesiasticas praeter canonicas dispositiones; item edentes leges vel decreta contra libertatem et iura Ecclesiae ». Cum de vero sensu et intelligentia huius capitis saepe dubitatum fuerit, haec suprema Congregatio S. Romanae et universalis Inquisitionis non semel declaravit caput *Cogentes* non afficere nisi legislatores et alias auctoritates « cogentes sive directe sive indirecte iudices laicos ad trahendum ad suum tribunal personas ecclesiasticas praeter canonicas dispositiones ». Hanc vero declarationem Sanctissimus D. N. Leo PP. XIII probavit et confirmavit: ideoque S. haec Congregatio illam omnibus locorum Ordinariis pro norma comunicandam esse censuit.

Ceterum in iis locis in quibus fori privilegio per Summos Pontifices derogatum non fuit, si in eis non datur iura sua persequi nisi apud iudices laicos, tenentur singuli prius a proprio ipsorum ordinario veniam petere ut clericos in forum laicorum convenire possint: eamque Ordinarii numquam denegabunt tum maxime, cum ipsi controversiis inter partes conciliandis frustra operam dederint. Episcopus autem in id forum convenire absque venia Sedis Apostolicae non licet. Et si quis ausus fuerit trahere ad iudicem seu iudices laicos vel clericum sine venia Ordinarii, vel Episcopum sine venia S. Sedis, in potestate eorundem Ordinariorum erit in eum, praesertim si fuerit clericus, animadvertere poenis et censuris ferendae sententiae, uti violatorem privilegii fori, si id expedire in Domino iudicaverint.